

Kirkerådet

MR 17/17

Asker 23. mai 2017

HØRING – FORSLAG TIL NYE REGLER FOR VALG AV MENIGHETSRAÅDS, BISPEDØMMERÅD OG KIRKEMØTET

Behandlet i Asker menighetsråd 2. mai 2017

Det vil kreve en omfattende og tidkrevende høringsrunde i menighetsrådet om rådet skal vurdere alle sider ved de forslåtte endringene. Menighetsrådet valgte derfor å konsentrere seg om de punktene som er av mer overordnet betydning kirkepolitisk og de punktene som menighetsrådet som valgstyre har opplevd krevde i forhold til gjennomføringen av tidligere kirkevalg.

Menighetsrådsmedlem Håvard Sporastøyl ønsket å protokollere innledningsvis i behandlingen av saken at han prinsipielt mener at kirkevalgene bør ta utgangspunkt i de regler som gjelder for valg i foreninger, lag mv. og at kirkevalget bør avholdes atskilt fra kommunevalg.

Endringer knyttet til overordnede, kirkepolitiske spørsmål

2.1 Direktevalg eller kombinasjonsvalg av direkte eller indirekte valgogang ved valg av leke medlemmer til BDR og KM.

Det foreslås her tre mulige ordninger

1. Videreføre dagens ordning hvor bispedømmene selv avgjør om valget skal foregå ved direkte valg av syv leke medlemmer, eller ved kombinasjonsvalg hvor fire medlemmer velges direkte og tre medlemmer velges indirekte av menighetsrådet i en senere valgogang, med utgangspunkt i samme valgliste.
2. Direkte valg på alle leke medlemmer – slik vi allerede er kjent med fra Oslo bispedømme
3. Kombinasjonsvalg i alle bispedømmer – se punkt 1 om kombinasjonsvalg

Vurdering: Som argument for indirekte valg, anføres det at dette vil kunne bidra til en klarere sammenheng mellom BDR, KM og MR ved at MR har en egen valgogang. En utfordring ved en slik ordning er at ny valgogang gjør at det kan ta opptil tre måneder før endelig valgresultat foreligger og at MR-medlemmende ved en slik ordning får anledning til å stemme to ganger. At det tar så lang tid å få det endelige valgresultatet antas å være uønsket for Asker, som er vant til direkte valg.

DEN NORSKE KIRKE

Asker menighet

Menighetsrådet vedtok mot 1 stemme å gå inn for den foreslåtte ordningen i pkt. 2 – direkte valg på leke medlemmer.

Flertallets begrunnelse: Viktig at alle medlemmer av DNK har samme påvirkning gjennom direkte valg. Udemokratisk at menighetsrådets medlemmer skal ha ekstra stemme gjennom indirekte valg. Behovene for mer sammenheng mellom de ulike rådsnivåene, menighetsråd, fellestråd og bispedømmeråd må løses mer strukturelt og ikke gjennom valgordningen.

Mindretallets begrunnelse: Indirekte valg styrker menighetsrådets posisjon og begrenser sentralstyring av DNK.

2.2. Flertallsvalg og forholdstallsvalg

Det neste store spørsmålet av overordnet betydning er spørsmålet om flertalls- og forholdstallsvalg – og hvilke ordninger man skal ha for å stille liste til valget. Erfaringene fra kirkevalget 2015 viste svakheter ved ordningen her i forhold til at listene hadde ulike utgangspunkt - asymmetri (lister med utgangspunkt i en felles ståsted mot lister fra nominasjonskomiteen med blandet ståsted) samt at de hadde ulike frister for når de skulle fremmes. Det var også knyttet en del diskusjon rundt navn på nominasjonskomiteens liste (foreslås nå å benevnes som fellesliste).

De er i høringsforslaget nevnt fire mulige modeller, hvor høringsinstansene også er utfordret til å foreslå andre mulige modeller. Se høringsnotatet for nærmere beskrivelse av modellene

1. Videreføring av dagens ordning
2. Nominasjonskomiteens liste og andre lister – samtidige frister
3. Flere selvstendige lister – intensjonsfrist og listefrist
4. Flere selvstendige lister, uten en nominasjonskomitee – intensjonsfrist og listefrist

Vurdering: gjeldende ordning var gjenstand for mye diskusjon under kirkevalget 2015. Det skulle tilsi at ordningen ikke burde beholdes uendret. Mange av tilbakemeldingene vi fikk lokalt, pekte på velgernes behov for å ha reelle valgalternativer og behov for å vite hva de ulike alternativene innebar. Problemet med asymmetriske lister var gjenkjennbart som en frustrasjon velgerne ga uttrykk for. At det forelå valgalternativer var en klar stimulans for valgdeltakelsen (og ble etterlyst i menighetsrådsvalget).

Forslaget i pkt. 3 – Ordning med utgangspunkt i flere selvstendige lister – intensjonsfrist og listefrist – synes i størst mulig grad å avhjelpe de utfordringer som valget 2015 viste, og ligner et stykke på vei ordningen for andre valg som folk er kjent med.

Det ble vedtatt mot 2 stemmer at menighetsrådet anbefaler en slik ordning.

Asker menighet
Kirkelia 3
1384 Asker
E-post: askermenighet.asker@kirken.no

Tlf.: 66 76 57 00

Org.nr.: 971522429
Bankgiro: 1620 30 33110
Vipps: 11783

DEN NORSKE KIRKE

Asker menighet

Flertallets begrunnelse: *Ordningen fremstår mest demokratisk. Det kan ikke bli nok demokrati.*

Mindretallets begrunnelse: *En ønsket prinsipielt at det bør være én frist og at forslaget i pkt. 1 skulle velges. Den andre ønsket å videreføre dagens ordning som demokrati «godt nok». Opplevde i 2015 sprik i kandidatenes meninger utover kampsakene.*

2.3 Tilskuddsordning

Det kreves ressurser, både personellmessige og økonomisk, for å kunne stille liste til kirkevalget. Det er derfor viktig for ivaretagelse av kirkedemokratiet at det foreligger gode tilskuddsordninger for finansiering av dette arbeidet. Det er foreslått at en støtteordning bygges opp slik at alle som er berettiget til å motta midler, får et støttebeløp på samme nivå (se pkt. 2.3.4. i høringsnotatet). To ulike modeller foreslås:

1. To faser for støtte – intensjonsstøtte og listestøtte – støtte (innenfor et gitt tak) utløses automatisk etter melding
2. Tilskuddsordning – søke Kirkerådet om støtte

Vurdering: Fordelen ved modell 1 er at den fremstår som mer demokratisk, mens modell 2 åpner for støtte til flere tiltak og aktører enn de som vil stille liste. Med ønske om å stimulere til et «åpent og levende kirkelig demokrati» ved at flere stiller lister, synes modell 1 å være det som vil være mest stimulerende, ved at man er sikret en støtte som er forutsigbar.

Det ble enstemmig vedtatt at menighetsrådet anbefaler en slik modell (modell 1).

Begrunnelse: *ingen utover den som er gitt i vurderingen ovenfor.*

2.4 Personvalgregler

Det har ved de siste kirkevalgene vært noe ulike ordninger for personvalg. I valget 2015 ble reglene for BDR/KM og MR-valg samkjørt, etter stor kritikk av at det var ulike regler her ved valget i 2011 og et klart inntrykk av at dette påvirket BDR/KM-valget. Det er etter gjeldende regler ikke adgang til å **stryke kandidater** på valglistene.

Vurdering: Erfaringer fra valg både med adgang til å stryke (2009) og ikke adgang til å stryke (2011 og 2015), gir ikke grunnlag for å hevde at adgangen til å stryke bør gjeninnføres.

Adgangen til å gi ekstrastemmer synes å ivareta velgernes muligheten til å påvirke personvalget på en tilstrekkelig måte. Menighetsrådet anbefaler derfor enstemmig at det ikke gjeninnføres adgang til å stryke kandidater.

Begrunnelse: *ingen utover den som er gitt i vurderingen ovenfor.*

DEN NORSKE KIRKE

Asker menighet

Gjennomføring av valget

Menighetsrådet sluttet seg enstemmig til forslagene i saksfremlegget knyttet til dette hovedpunktet. Som begrunnelse vises det til det som er anført i vurderingen under det enkelte punkt. .

2.5.2 Stemmegivning begrenset til eget sokn på valgdagen

Det er til vurdering å åpne opp for stemmegivning i alle soknene innenfor fellestrådsområdet på valgdagen.

Vurdering: For valget i 2015 viste det seg å være krevende å håndtere to sokn i samme valglokale (Holmen og Asker på Hofstad og Asker og Vardåsen på Solvang). Vi erfarte dessverre ved opptellingen at noen stemmer var stemplet feil og måtte avvises (stemmesedler for x sokn som var stemplet y sokn). Skal vi håndtere å kunne ta imot velgere fra alle sokn i alle valglokalene, så vil det innebære at vi må ha mye større plass og mye mer personell. Ved kommunevalgene er dette enklere, siden manntallet er digitalt og stemmesedlene er like for hele kommunen. Det er også en utfordring ressursmessig å få fremmede stemmer frem til opptellingen valgnatten.

Menighetsrådet fraråder at det åpnes for en slik ordning.

3.2 Stemmerett og manntall

Forslag til nye regler for stemmerett og manntallsføring regelfester et krav om at man må være manntallsført for å stemme ved valget (§ 2-1, tredje ledd) og det foreslås at 1. september settes som skjæringsdato.

Vurdering: Et stort problem ved valget 2015, var ordningen om å kunne søke om å avgi stemme på valgdagen selv om man ikke sto i valgmanntallet. Dette var veldig ressurskrevende både i valglokalet og ved opptellingen etter valget. Vi opplevde at det for mange av de som anså seg stemmeberettiget, ikke var grunnlag for å vurdere om de feilaktig ikke var registrert som medlemmer av DNK da det manglet opplysninger om dåp. De fleste stemmene her måtte da forkastes av valgstyret og ressursbruken her opplevdes meningsløs. Av de 20 vi sendte brev til etter valget, for å få rettet manglende registrert medlemskap, var det 16 som ikke svarte og vi fikk således ikke avklart deres medlemskap. Når manglende medlemskap ble avdekket før valget, var det større mulighet til å følge opp dette og vi lyktes da bedre med å få avklart og korrigert medlemskapet.

Menighetsrådet er glade for at forslaget synes å regelfeste et krav om at man må være manntallsført for å stemme ved valget, § 2 -1 tredje ledd. At det innføres en skjæringsdato for registrering av medlemskap og manntallsføring, 1. september, synes å være et godt forslag, for å få ro rundt gjennomføringen av valget ved at manntallsoppdatering ikke skal skje tett opp til valget.

Asker menighet
Kirkelia 3
1384 Asker
E-post: askermenighet.asker@kirken.no

Tlf.: 66 76 57 00

Org.nr.: 971522429
Bankgiro: 1620 30 33110
Vipps: 11783

DEN NORSKE KIRKE

Asker menighet

4.4 Forhåndsstemming

Det er i forslaget gjort noen presiseringer i forhold til forhåndsstemmegivning som synes å være i samsvar med de erfaringer vi har gjort ved tidligere valg. Ledergruppen i fellesrådets administrasjon (kirkesjef og dagligere ledere) er opptatt at det må gjøres noen grep i forhold til valget 2019, for å sikre en bedre gjennomføring av forhåndsstemmegivningen, med felles, skjermet (både lokale og personale) stemmelokale på fellesrådets administrasjon, eventuelt på Askertun.

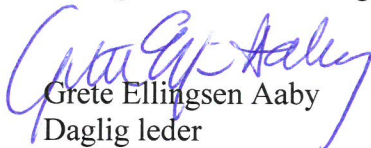
4.5.2 Stemmegivning på valgtinget (valgdagen)

Presiseringene er også her i samsvar med de erfaringer vi har gjort ved tidligere valg.

6.1.3 Opptellingsprosedyrer

Foreslås ny oppgave å telle stemmene til BDR/KM – krever noe mer ressurser, *men ønskelig å bidra til et raskere valgresultat*. Er uansett behov for å styrke bemanningen rundt opptellingen.

På vegne av Asker menighetsråd

Grete Ellingsen Aaby
Daglig leder